

ISZÁNTÚL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK
 Helyben házhoz hordva: Vidékre postán szállítva.
 Egész évre . . . 36 korona Egész évre 40 korona
 Negyedévre . . . 9 korona Negyedévre 10 korona
 Egyes szám ára 16 fillér.

Politikai napilap

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
 Nagybánya, Szilágyi Dezső-utca 5. Telefon: 2-63.
 A szerkesztőség kéziratok visszafizetését és hirdetések szövegére nem vállal felelősséget. Kiadóhivatalhoz intézendők.

Az ellenséges csapatok benyomultak Soissonsba.

Francia hivatalos jelentés. — A németek Fere en Tardenois és Ville en Tardenois közt feladták védelmi vonalukat.

Bucarest, augusztus 3. (Saját tudósítónktól.) A francia vezérkar által 2-án kiadott hivatalos jelentés a következőképpen szól:

— Az a támadás, amelyet csapataink és a szövetségesek egységesen hajtottak végre a Marne mentén levő fronton két napi küzdelem után teljes eredménnyel végződött.

— Az egész arcvonalon történt összecsapás miatt a németek kénytelenek voltak védelmi állásukat, melyeket a Fere en Tardenois és Ville en Tardenois között rendeztek be, ismét feladni és visszavonulásukat gyorsítani.

— Balszárnyunkon benyomultak csapataink Soissonsba, tovább délre átkeltünk a Crise folyón a centrumban jelentékenyen előbbre nyomultunk.

Jobszárnyunk megszállta Villard Agront és Ville en Tardenoist. Ezen a frontreszen körülbelül öt kilométernyire toltuk előre vonalainkat a Dormansból Reimsba vivő uttól északra.

Engedjétek hozzám a kisdedeket.

Holnap jönnek az ausztriai német gyermekek.

Jól számítottatok, mikor vendégszeretettel kértetek. Régi tulajdonsága a magyarnak, ha kéri, odaad mindent, elvonja, ha kell, a szájától is a falatot, de az ősi virtus nem engedi, hogy vendégét hidegen fogadja vagy elutasítsa.

Nehéz időköt élünk magunk is, de jertek, szívesen látunk, lássátok és tapasztaljátok, közvetlenül, hogy a magyar megérti az isteni Mester szavát: engedjétek hozzám a kisdedeket.

Szive sugallta az ország uralkodójának, hogy a felebaráti szeretet és ne paragrafusok alapján intézze el ezt az egészségügyi akciót. Köszönjük neki, mert ez a lépése is közelebb hozza a magyar nép szívéhez.

Jertek! Panaszra nem lesz okotok. Mi nem teszünk majd úgy, mint horvát és a tengerparti vidék olasz ajku „testvéreink”, kik fáradt, gyenge szervezetű gyermekeink elől elemelték azt az élelmiszert, mit *mi adtunk részükre*. Mi nem ismerjük nemzeti életünk törvénykönyvében azt a paragrafust, mely odalent a gyermekek gyűlöletét nemzeti virtussá tette.

Szívesen látjuk az ausztriai német gyermekeket annak dacára, hogy még ég lelkünkben a keserűség amiatt a fogadtatás miatt, amiben a magyar gyermekeket Abbaziában és az Adriai tenger más helyein a horvátok és ola-

szok részesítették. Lakás és élelem nélkül sírdogálnak ott a magyar gyermekek a magyar tenger partján, idegenek kárörömétől és gyűlöletétől körülvéve. Ebben hibás volt a gyermeknyaraltatásnak magyarországi vezetősége is. A gyermeknyaraltatást nálunk átjásztották kizárólag a szociáldemokrata szakszervezetek kezére, szakszervezeti alapon történt a magyar gyermekek felvétele a nyaraltatásra, a jelentkezésnél elő kellett fizetni a szülőknél a Népszavára s kellő gond fordított arra, hogy a gyermeki lélek nemesebb, vallási szükségletei a szülőidő alatt valamiképpen kielégítést ne találjanak. Másra nem is nagyon gondoltak, Ugyan hogy is tétélezte volna fel a Népszava, hogy az ő előfizetőinek a gyermekeit rossz szemmel fogják nézni, mikor a Népszava uszítja a magyar ellen a nemzetiségeket és legutóbb is a horvát mumussal fenyegeti a nyakas magyarokat? Népszava-előfizetők gyűjtése helyett jobb lett volna arról gondoskodni, hogy a magyar gyermekek ne horvátok és olaszok közé, hanem jóérezsű alpesi német helyekre kerüljenek.

Az alpesi német és az alföldi magyar apák egymás mellett küzdenek testvéri megértésben, a magyar gyermekeket is a becsületes fegyvertársakhoz kellett volna küldeni, ugyanoda,

ahonnan jövő gyermekeket holnap mi fogunk szeretettel látni.

Az apák kint a harcmezőn egymás mellett ontják vérüket, magyar a német mellett, itthon a magyar családok melegét osztjuk meg fegyverbarátaink elenyevett gyermekeivel.

Eljött az az idő, mikor Magyarország és Ausztria két éltető, gerincet alkotó nemzete, a magyar és a német egymásra talált és nem fog életerőnk egymásközi surlódásban kimerülni.

Ötéves háboru vérzúhataga és kinja, fájdalom kellett hozzá, hogy eljőjetek asztalunkhoz és felnyíljon szemetek. Nem baj, jobb most, mint soha. Igaz, régen talán bővebben és kevesebb fáradtsággal tudtunk volna adni, de a mai kegyetlen idők igája majd megtízszerezi ajándékunk értékét.

Ha a fogolyban tudtuk sajnálni az embert, ha bár ellenségünk is volt, mennyivel szívesebben adjuk ha *gyermekről* van szó. Itt már a magyar anya és apa szive nyílik meg.

Hozzatok örömet, vigszágot a sok gondtól terhelt szülők házatájára. Mesejétek el gyermekeinknek a ti világokat. A gyermek nyelve ugyanis világnyelv. Leleményessége felemelkedik a grammatika szabályain.

Csak egyet kérünk. Ha majd hazamentek, hagyjátok el az előítéletek dohos kamráját s amit nyílt gyermekszemmel láttatok, érett férfifejjel hirdessétek és tegyétek. Az ötéves romboláson és vérvesztésen is így lehet építeni jót és nemeset.

Hozzatok is fordulunk, magyar vé-

reink! Felejtjük el, hogy magunknak is keserves az élet. Máskor is szép dolog volt, ha felebarátaitokat segítették, de most krisztusi munkát végeztek, mert szükségét szenvedő, gyenge gyermekeket gyámolítottak.

Tegyétek annak a nevében, ki a pohár vizet is végtelen sokra becsüli, ha az Ő nevében adták!

Ha szeretettel adjátok, meglássátok, nem lesz nehéz adni.

A gyermekek érkezése.

Tegnap már átutazott Nagyváradon egy csoport gyermek. Három vasuti kocsii ifju legénye szállt ki átutazóban Nagyváradon. Megnézik a várost s ezután tovább utaznak, katonazenekar fogadta őket az állomáson, honnan zenészővel a hadapródiskolába vonultak s oda is szálltak továbbindulásuk idejéig.

Egy csoport már megérkezett Iklódra a I. sz. káptalan birtokára. Jó kedvvel hancuroznak, vigan töltik el az időt.

A zöme a gyermekeknek hétfőn érkezik Váradra. A tanítószáz meglehetősen karolta fel a mozgalmat. Dernyei Imre, Petrás János és Szombathelyi Sándor, mint hallottuk Püspökladányig mennek előbb. Különbő Edelmán dr is eléjük utazik vasárnap. A hétfőn 11 óra tájban érkező vonatot 7-800 gyermeket hoz 7-12 éves fiut, leányt vegyesen. Üdvözlőkre a pályaudvaron megjelenik a főispán, alispán, a tanács tagok, a katonai hatóságok fejei, az érkezőket a polgármester üdvözlöi.

Innen zászló alatt a muzeumkertbe vonulnak. Ott minden kijárást elzárnak, csak a Rákóczi-uti lesz nyitva. Itt vehetik át majd a gyermekeket az egyes családtagok és ha valaki még vállal gyermeket, itt jelentkeznek. Reméljük, hogy sokan lesznek még ilyenek, hisz az anyag válogatott. Magok a tanítók választották ki őket, kiki a saját iskolájában, s csak a minden tekintetben teljesen kifogástalan gyermekeket jelölték ki a nyaralattás céljaira.

Itt kapják meg az eltartó családok az ételmiszer igazolványokat is. Lisztet magokkal hoznak a vonaton, esetleg cukrot és szappant is; ha nem hoznak magukkal, akkor ezeket utánuk küldik.

Reméljük, sőt városunk nevében el is várjuk, hogy Nagyvárad lakossága mint annyi más alkalommal, úgy most is, újabb tanubizonyosságát fogja nyújtani nemeslelkűségének.

Az érkező gyermekek fogadtatására a következőket közlik hivatalosan:

FELHÍVÁS

Nagyvárad város közönségéhez.

A nyaralásra elfogadott *ausztriai német gyermekek augusztus hó 5-én, hétfőn délelőtt 11 órakor érkeznek városunkba.* Szeretettel kell a kis sokat szenvedett gyermekereget fogadnunk, hogy már megérkezésük percében érezzék a magyar vendégszeretet melegét.

Felkérjük mindazokat, akik ily gyermekek elfogadására és azok ellátására vállalkoztak és azokat, akik gyermekeket még elfogadni hajlandók és az összes egyesületek képviselőit, hogy *jeljenek meg a*

fentjelzett időben a Muzeumkertben (a püspöki templom közelében), ahol a gyermekek elosztása meg fog történni.

A gyermekek átvételekor átadnak az **ételmiszer igazolványok** is, amelyek előmutatóinak megfelelő mennyiségű *liszt, cukor* ki fog adni és egyéb szükséges ételmiszert is ki fognak utalni.

Az elfogadott gyermekek kellő ételmiszeréről és ellátásáról már a megérkezés napján is gondoskodni kell.

Nagyvárad, 1918 augusztus hó 2 án.

A helyi bizottság nevében

Imrik S. Zoltán, Rimler Károly,
plébános, alelnök. polgármester, elnök.

Osztrák gyermekek a megyében.

Malatinszky Lajos főispán tegnap a következő táviratot kapta:

I.

Főispánnak

Nagyvárad.

Augusztus 6 án első vonaton délután 1 óra 40 perckor. Szerepre 25, 1.50 kor. Sár rétudvariba 150 osztrák gyermek jön. Men-

helyi igazgatót s a jegyzőket közvetlenül értesítettem.

Vadnay
kormánybiztos.

II.

Főispánnak

Nagyvárad.

Augusztus 7-én érkezik délelőtt 11.23-kor Ujpalotára 30, d. e. 11.36 kor Körös Gyéresre 42, ebből Biharugrára 25, Körös-nagyharsányra 27, d. e. 12.15 kor Közösszakálra 54. (Magyarhomorogon helyezendők el). d. u. 12.46 kor Komádiba 250 (176 Ottmarad), Zsadányra 64, d. u. 1.23 kor Kótipusztán (Csökmön elhelyezendő) 30, d. u. 1.64 kor Vésztőre 200, Okányra 159, d. u. 2.59 kor Sarkadkereszturra 13, d. u. 4.22 kor Erdőgyarakra 30, d. u. 4.32 kor Árpádra 75, d. u. 5.28 kor Tenkére 200 osztrák vendégyerek.

Vadnay,
kormánybiztos.

A főispán megbizta *Móricz Ernő dr főorvost*, aki nyaralását félbeszakította, hogy az osztrák vendégyerek elhelyezéséről gondoskodják s a Károly király akció zavartalan lefojását biztosítsa. *Móricz Ernő dr főorvos* a szükséges intézkedéseket azonnal meg is tette.

Tizenöt milliós kölcsön a városnak.

A közgyűlés előkészítése.

Nagyvárad városa csütörtökön, augusztus hó 4 én tartja közgyűlését, amelyen több fontos ügyet tárgyalnak.

A városi tanács mint állandó választmány tegnap foglalkozott a közgyűlés elé kerülő ügyekkel.

A tisztviselők étkezője.

lesz egyik fontos dolga a közgyűlésnek. *Lukács Ödön* főjegyző referálta az általa már teljesen előkészített ügyet. Az étkezőt, amennyiben a közgyűlés elfogadja a tanács javaslatát, legközelebb megnyitják a Fekete Sas éttermében. Szép, modern berendezése lesz az étkezőnek. Két, három és négy tál ételes ebédek lesznek, de ezenkívül étlap szerinti étkezés is lesz, valamint különleges ételek, halak stb. szintén lesz. Kiszolgálják továbbá korlátozott mennyiségben sört és bort. — Déli 2 óráig csak nagyvárad lakosok részére szolgálnak ki étkeket s vidékiek csak ezután kapnak, amennyiben jut.

Lukács Ödön főjegyző bemutatta a Som-hegyi Ferenczel létrejött szerződést, amelyet elfogadás végett a közgyűlés elé terjesztenek.

A rendőrség államosítása.

Debreczen város átiratával kapcsolatban foglalkozott az állandó választmány *Baróthy Pál* és társainak indítványával, hogy Nagyvárad feliratban kérje, miszerint a rendőrség államosításánál Nagyvárad rendőrfőkapitányi kerületi székhelyül jelöltessék ki, tekintettel arra, hogy Nagyvárad nemcsak kir. tábla székhelye, de itt van az ország egyetlen csendőrszolgálatja. A tanács a *Baróthy* és társai indítványát elfogadásra ajánlja azon pótállással, hogy a feliratban kérje a törvényhatóság Nagyváradon a csendőrszolgálati parancsnokság felállítását.

Az idegenek eltávolítása.

A törvényhatóság legutóbbi közgyűlésén

Baróthy Pál kir. főügyész-helyettes felszólt a lakásinség kérdésében. Később több törvényhatósági bizottsági tag társával indítványt adott be, amelyben intézkedést kíván a lakásinség kérdésének megoldására és az idegenek eltávolítására. Módot, alkalmat kíván, hogy ezt a kérdést a törvényhatóságban tárgyalhassák.

A városi tanács jól tudja, hogy itt főleg a már ideragadt galíciaiak eltávolításáról van szó s ezért tovább akarja huzni-halasztani a kérdést s ahelyett, hogy kellőleg előkészítve terjesztené be az ügyet, egyszerűen javasolja a közgyűlésnek, hogy az indítványt adják ki a tanácsnak. Valószínűleg a javaslat nem megy csak úgy simán keresztül.

Szurmay miniszter diszpolgársága.

Közöltük dr *Medvigy Gábor* és társainak indítványát, hogy a város iránt tapasztalt jóindulatával szemben báró *Szurmay Sándor* honvédelmi minisztert Nagyvárad város diszpolgárává válassza meg a törvényhatósági bizottság.

Az indítvány elfogadását javasolja a tanács.

A kenyérgyár felállítására.

A tervezett kenyérgyárra vonatkozólag a múlt közgyűlés elvben elhatározta a hatósági kenyérgyár felállítását s a továbbiakkal a tanácsot bizta meg. Időközben az *Emilia-malom r.-t.* és a város között fennálló differenciákat sikerült eloszlalni s így a tanács javasolja a közgyűlésnek, hogy a hatósági kenyérgyár felállítására nézve az *Emilia-malom r.-t.-gal* a megkötött szerződést fogadja el.

Az ecetgyár felállítására.

Juricskay Barna tanácsos előterjesztést tett, hogy a városi ecetgyár felállításának ügyét teljesen előkészítette s kéri annak már

e közgyűlésen való előterjesztését. A La-porta-malom telepén kellő átalakítással és építéssel lehetne az ecetgyárat felállítani. — Az építés és átalakítás 60000 K, berendezéssel stb. 414000 koronába, az üzem 500000 K-ba kerülne. Az első évben a tiszta haszon 400,000 K lenne. E célra félmillió K folyószámlakölcsön felvételének engedélyezését kérik a közgyűléstől.

Lukács Ödön meggondolandónak tartja a kérdést, mert kilátás van arra, hogy az ecetet maximálhatják s akkor nem üt be a számítás.

Juricskay Barna figyelembe vette, hogy esetleg maximálják az ecetet. Két év alatt fedezi a haszon az összes befektetést.

Rimler Károly polgármester szakemberektől nyert információ szerint az előterjesztett számításokat helyeseknek tartja s ezért ajánlja az előterjesztést.

A tanács javasolja a közgyűlésnek az ecetgyár felállítását.

15 millió kölcsön
a városnak.

Rimler Károly polgármester bejelenti az állandó választmánynak, hogy tárgyalásokat folytatott a Pesti Hazai Első Takarékpénztárral 15.000.000 K kölcsön felvétele iránt. Az összegből 10 millió K-t fennálló rövidlejáratu és folyószámlakölcsönök konvertálására használnának fel, 5 milliót pedig a háboru utáni tervbevetett sürgős létesítményekre fordítanának. A mostani kedvező pénzügyi konjunktúrákat ki kellene használni, mert a háboru után valószínűleg drága lesz a pénz. A konvertálandó kölcsönök pedig igen terhesek a városra. A Pesti Hazai Első Takarékpénztár hajlandó a kölcsönt most megadni elég kedvező feltételek mellett.

A tanács javasolja, hogy a közgyűlés hatalmazza fel a polgármestert a további tárgyalásokra s az egyezség megkötésére a közgyűlés jóváhagyása mellett.

Az ellenség osztagai habozva és óvatosankövetik a kitérő német csapatokat.

Berlin, aug. 3. A miniszterelnökség sajtóosztály távirata. A nagytűhadiszállítás jelentő:

Nyugati haretér.

Ruprecht bajor trónörökös hadcsaportja. Yperntől délnyugatra tegnap reggel visszavertünk egy erős részleges angol támadást. A harci tevékenység egyébként csak felderítésekre és időnkint fokozódó tűzérési tüzre szorítkozott.

A német trónörökös hadcsaportja. — Boehm vezérezredes nagy sikerei és az aug. 1-i csata hozzájárultak a tegnapi keresztül vitt mozdulatok teljes eredményességéhez. — Hegyi harci területeink kora reggelig, egyes helyeken még délelőtt 11 óráig ellenséges éjgútüz alatt állottak. Az ellenség gyalogsági és lovas osztagai csak habozva és óvatosan követték lassan kitérő csapatainkat. Kisebb csatározásokban tetemes veszteségeket okoztunk az ellenségnek. A Champagneban Souaintól északra sikeres harcokban mintegy 160 foglyot ejtettünk.

Udet hadnagy 41, 42. és 43-ik, Richthofen báró 31. és 32-ik, Thorn alórmester pedig 26-ik légi győzelmét aratta.

Ludendorff, első löszállás-mester.

Sikeres harcok a Devoli folyónál.

Budapest, augusztus 3. (Hivatalos.) A voloncia hegyi fronton tovább tart az élénkebb harci tevékenység.

Lincke Crawford Frank egyike legjobb sikert elért repülőinknek, július 31-én a délnyugati fronton légi harcban hősi halált halt.

Albániában a felső Devoli mentén is ismételten tért nyertünk.

A vezérkar főnöke.

A tengeralattjáró harc még élesebb és energikusabb lesz.

Budapest, augusztus 3. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik: A tengereszeti vezérkar főnöki állásában történt változást személyi okok idézték elő. Teágerészeti körökben már régebben tudták, hogy Holtzendorff le akar mondani és e szándékában szerepet játszott az is, hogy szívbaja akadályozta nagy munkájában. Scheer tengernagy kinevezését nagy örömmel üdvözlük. Hadi politikai jelentősége e változásnak legfeljebb annyi, hogy a tengeralattjáró harc még élesebb és energikusabb lesz.

Clemenceau lapja a háborus célokról.

Budapest, augusztus 3. (Saját tudósítónktól.) Bernből jelentik: A Telegraphen Compagnie írja: Clemenceau lapja a háboru ötödik évfordulója alkalmából vezető cikkében a következőket írja:

— 1918 augusztus 1-én ugyanaz a feladatunk, mint volt 1914 augusztus 1-én. Folytatjuk a háborut, de nem azért, hogy háboruzzunk, sem egy érték nélküli békéért, mely minket nem elégít ki és újabb támadások veszedelmének tenne ki. Hanem folytatjuk azért, hogy győzelmes békét érjünk el, mely lehetetlenné teszi a német militarizmust és azt, hogy a világ felett a németek uralkodjanak.

Antant diplomáciai bizottság a Murman-partvidéken.

Budapest, augusztus 3. (Saját tudósítónktól.) Washingtoni táviratok szerint a francia amerikai követ jelentette kormányának, hogy az oroszországi antant csapatokkal együtt működő diplomáciai bizottság július 31-én a Murman-partvidéken partra szállott.

Ófelsége szentesítette a választójogi törvényjavaslatot.

Budapest, augusztus 3. (Saját tudósítónktól.) Bécsből jelentik: Werkerle Sándor miniszterelnök mai kihallgatáson megkapta a szentesítést a választójogi javaslatához. Délután a miniszterelnök meglátogatta Burián külügyminisztert és Hussarek osztrák miniszterelnököt és este visszautazott Budapestre.

Angol nők a léghajótiszi szolgálatban.

Budapest, augusztus 3. (Saját tudósítónktól.) Rotterdamból jelentik: Az angol léghajó-miniszterium a 25—45 év közötti angol nőkhöz felszólítást intézett, hogy jelentkezzenek minél tömegesebben a léghajótiszi szolgálatra.

A központi hatalmak 770.000, az antant 2039 km. területet szállt meg a háboru óta.

Budapest, aug. 3. (Saját tudósítónktól.) A Wolf ügynökség jelenti: A központi hatalmak a háboru kezdete óta 770 ezer négyzetkilométer ellenséges területet szálltak meg, vagyis a német birodalom területének másfélszeresét. A területnyereség a legutóbbi háborus évben 220.000 négyzetkilométerre emelkedett, melyben az orosz határszéli államok területe nincs beleszámítva. A tarnopoli, rigoi és oezeli hadműveletek, valamint a februári és márciusi előnyomulás során 178.000 négyzetkilométer orosz terület jutott német kézre. Olaszországban a 12-ik isonzo-i csata 1917-ben összesen 2211 négyzet-

kilométer osztrák földet szabadított fel az ellenségtől s 12.200 négyzetkilométer szép virágzó tartományt vett el 1918-ban a német nyugati offenzíva. 62000 négyzetkilométer francia, 198 négyzetkilométer belga terület megszállására vezetett. Az entente államát egyenként veszítettek: Belgium 29.178, Franciaország 25.4000, Olaszország 14.558, — Oroszország 478.705, Románia 100.000, — Szerbia 85.687, Montenegró 14.180, Albánia mintegy 17.000 négyzetkilométert. E körülbelül 770.000 négyzetkilométernyi területtel szemben csak 2039 négyzetkilométert szállt meg az entente.

Tisza István gróf és Fráter Barnabás alispán tárgyalásai Windischgrätz Lajos herceggel.

A helyszínén dönt a miniszter.

Az O. M. H. vezetője, Windischgrätz Lajos herceg Biharvármegyének azt a buza-kontingensét, a melyet a vármegye az ellátatlanok részére beszoigáltatni köteles, 3500 vagonban irányozta elő s ezt az értekezleten, amelyen Fráter Barnabás alispán Elek Móric közlélmézési előadóval jelent meg, a megye képviselőinek tudtára is adta. Az 5000 vagonról 3500-ra leszállított kivetés így se tudta a rendelet végrehajtására rábírní a vármegye főszolgabíróit, akik hangsúlyozták az alispán előtt, hogy az átlagtermés nincs 4 és fél, de 4 métermázsa sem, vannak vidékek, ahol 1 és fél, sőt egy métermázsa a terméshozadék. Kivételes helyeken van ugyan 4 mázsás termés, de az egész Érmelléken alig több 1—1 és fél mázsánál a hozadék.

E nyomós okok hatása alatt az alispán felutazott Budapestre s a közlélmézési miniszternél jelentkezett Elek Móriccal együtt. Windischgrätz Lajos herceg miniszter fogadta Fráter Barnabás alispánt, aki kifejtette, hogy Biharvármegye mindenkor tudta és eleget is tett minden kötelezettségének, a mely megfelelt a termési viszonyoknak. Az idei kivetés azonban messze túlhaladja a várható terméshozadékot, az átlagos termés holdanként négy és fél métermázsa nem lehet s így a 3500 vagon buza biztosítását Biharvármegye nem garantálhatja a legbecsületebb akarattal sem. Amennyiben hiteles számításokra van szükség, a helyzetet a szomszéd szobában levő Elek Móric közlélmézési főnök adataival meg fogja világítani, amelyek szerint a megye legfeljebb 2000 vagon buzát tudna nélkülözni s rendelkezésre bocsájtani.

Tisza István gróf, aki a közlélmézési minisztert a vármegye érdekében felkereste s jelen volt az alispán kihallgatásánál, személyes tapasztalatai s meggyőződése alapján megerősítette az alispán által mondottakat. Az Alföldnek ez a része nagy szárazságot állott ki, keleti része pedig keveset termel s így az előzetes becslés téves. Javasolja, hogy a helyszínen szerezzon a miniszter meggyőződést arról, mennyit termelt Biharvármegye s mennyi az a többlet, amelyet nélkülözhet.

Tisza István gróf érveinek hatása alatt Windischgrätz Lajos herceg közlélmézési miniszter elhatározta, hogy személyesen vagy helyettese által győződik meg a vármegye terméshozadékáról, a tárgyalást arról, hogy mit adhat Biharvármegye az ellátatlanok részére, Nagyváradon fogja megejteni s addig, míg ez megtörténik, a gabonakivételt Biharból felfüggeszti.

Fráter Barnabás alispán és Elek Móric megköszönték a miniszternek ezt a méltányos határozatát, Tisza István gróf pedig a maga részéről örömet fejezte ki, hogy a helyzetről közvetlen meggyőződést szerez a miniszter, aki vagy maga, vagy helyettese a

jövő héten Nagyváradra érkezik s Fráter Barnabás és Elek Móric társaságában a vidékre megy.

A németek stratégiai terve nem sikerült.

Berlin, augusztus 3. Hindenburg vezértábornagy és Ludendorff főszállásmester fogadta a haditudósítókat. A Berliner Tageblatt képviselője előtt így nyilatkozott Ludendorff:

— Ezuttal nem járt szerencsével a stratégiai tervünk. Csupán taktikai sikerre korlátozódtunk. Az ellenség főleg a Champagneban kitért csapásaink elől. Így tehát fel kellett hagynunk támadásunk folytatásával, — mert különben túlságosan nagy áldozatunkba került volna nekünk. Már július 16 án este beszüntettük az általános támadó hadműveleteket. Ilyen váltakozó hadiszerencsére el kellett készülnie lenni a háboruban.

Nem tagadhatjuk meg az elismerést a francia főparancsnokság elhatározásától és intézkedéseitől.

„Területnyereség“ s „Marne“ — jelszavak, a melyek alkalmasok arra, hogy pillanatnyilag hangulatot keltsenek, azonban a háboru kimenetelére nézve nincsen jelentőségük. A hadműveleteket tisztán katonai törvények szabják meg. — Operálni annyit tesz, mint mozogni. Nem kicsinyeljük azt a számbeli szaporodást, amelyet az ellenség amerikai csapatokban és afrikai segítő népekben kapott, de épen ezért annál nagyobb a vesztesége, a melyet céltalan áldozatokkal szenvedett.

A legnagyobb reménységgel és bizalommal várom a verseny további lefolyását. — Már csak a csapatok kimélése miatt sem lehet szakadatlanul egyfolytában tovább vezetni a harci tevékenységet, de a mi cél szemünk előtt lebeg, azt nem fogjuk szemünk elől téveszteni.

Ludendorff e magyarázatai után Hindenburg vezértábornagy fogadta a haditudósítókat.

— Vigyék meg a hírt hazánkba a seregek nagyszerű teljesítményeiről és üzenjék haza, hogy mi bizunk a sikerben. A nagy küzdelem negyedik évében nem csekélység a háboru sem a harctéren, sem otthon. Tudjuk mi ezt mindnyájan és mindnyájan áhítózunk a béke után, de míg azt kivívjuk, addig rendíthetetlenül megálljuk helyünket minden erőnkkel és továbbra is úgy be fogunk válni, mint a háboru négy éve alatt. — Ha így lesz, pedig így lesz, akkor célt fogunk érni.

Aztán mosolyogva tette hozzá:

— Egészséges vagyok és remélem az is maradok a világháboru végéig.

* **Katonai előléptetés.** A király Vértessándor tisztjelöltet a 37 ik gyalogezredben népfelkelő hadnaggyá nevezte ki.

Orgazdasággal vádolják Selmovits Mártont.

Azt mondja a vádirat, amelyet felolvastak Selmovits Márton nagyváradai ismert ócskaruhakereskedő előtt, hogy Nagyváradon az egész háboru tartama alatt megvásárolta azokat a holmikat, amelyeket a katonai kincstártól az egyes depókból loptak a katonák.

És pedig vett: katonai bakancsokat, ingeket, fehérneműket, hátizsákokat, keztüket, zubbonyokat, köpenyeket.

Ezért került Seress Barna tanácselnök elé tegnap, ahol is Still Ernő dr királyi ügyész orgazdasággal vádolta.

Selmovits Márton nem ismeri be, hogy bűnös. Ő a katonaság által kiselejtezett árukat vásárolta meg egyes cégektől, de nem tolvaj katonáktól. Leánya, aki meghalt, az vett néhány hátizsákot és bakancsot, mikor helyette az üzletben volt, de ő nem tudta, hogy az nem szabad.

Számlákat is csatol állításainak igazolására.

Elnök: Más ügyekben is ez a védekezése, hogy a családja tagjai vagy üzletvezetője vásárolta a holmikat, ezekre hártja rá.

Weiszberger Lipót dr védő tanukat jelent be a védekezés igazolására s kéri e célból a tárgyalás elnapolását.

A bíróság a tanuk kihallgatását elhatározta s a tárgyalást elnapolja.

A tárgyaláson jegyző volt Bolcas Ágoston dr.

Az oroszországi merényletek miatt alkalmasnak látszik a keleti front felujtása.

Budapest, aug. 3. (Saját tudósítónktól.) Stockholmból jelentik: Jól értesült diplomáciai körök úgy tudják, hogy a gróf Mirbach és Eichhorn elleni merénylet folytán a központi hatalmak és Oroszország között újabb megbeszélések kezdődtek az általános orosz helyzetről.

A csehek akciója kapcsolatban Oroszország belső állapotával alkalmasnak látszik a keleti front felujtására. Nyílt titok, hogy a sovjet kormány a központi hatalmak segítségét kérte az antánt ellen, de a központiak vonakodnak segítséget nyújtani, mert attól tartanak, hogy az antant azt hirdeti majd róluik, hogy nem érdek nélkül cselekszenek.

A legutóbbi események azonban majdnem erre vezettek és nagyon lehetséges, hogy a központi hatalmak és az antant között már a legközelebbi időben orosz területen kezdődnek meg a hadműveletek.

Az eddigi vizsgálat megállapította, hogy Eichhorn meggyilkolása jel volt a központi hatalmak elleni általános felkelésre ép úgy mint Oroszországban Mirbach nagykövet meggyilkolása.

Illetékes helyen biztosítanak arról, hogy a merénylet nem változtatta meg a központi hatalmak jó viszonyát sem Ukrajnával sem Oroszországgal, ezért a központi hatalmak részéről teendő lépésnek a két országgal való teljes egyetértésben kell megtörténnie.

Zelinka János aranymiséje.

A váradai egyházmegye egyik, mindenkitől tisztelt papja, a békésmegyei Endrőd érdemes plebánosa: Zelinka János apát, augusztus 7-én éri el pappászenteletének ötvenedik évfordulóját. Mint fiatal pap működött Szarvason, Váradon — előbb, mint a Salamon fundáció prefektusa, később, mint zárdalelkész — és Szentjobbon. Husz évvel ezelőtt az egyházmegye legszebb hitközségének s a szinkatholikus és szinmagyar endrődi hitközség élére került s azóta ott, a feledhetlen Grócz Béla örökében fejt ki csendes, zajtalan, de áldásos és eredményes működést.

Tiszta papi jelleméért mindenki becsüli, különösen Békésmegyében övezi köztiszteltet.

Tagja Békésmegyei törvényhatósági bizottságának, elnöke az endrődi Vörös Kereszt Egyletnek s különösen, mint utóbbinak vannak nagy érdemei.

1911-ben a Pécs melletti Szentháromságról nevezett apátság c. apátjává nevezte ki a király, 1915 óta pedig esperesse az endrődi kerületnek.

Aranymiséje alkalmából 25000 koronás alapítványt tett le egy, az endrődi u. n. Öregszőlőkben építendő templom javára. Viszont a hívek jubiláló plebánosuk iránti szeretetüknek azzal adnak kifejezést, hogy az endrődi templomban négy új, remekbe készült gyóntatószékkel állítanak fel. Jubileumán az egyházmegye papjai közül is sokan vesznek részt, ott lesz a kerület papsága teljes számban s ott lesznek nagyszámu volt káplánjai közül igen sokan.

A jubilaris szentmise aug. 7-én, szerdán d. e. 9 órakor lesz, melyen szentbeszédet dr. Dunay Alajos tb. kanonok, békésszentandrási plebános mond. Utána az ünnepelt áldást oszt, ép úgy, mint az Ur Jézus hűséges szolgálatában eltöltött ötven évvel ezelőtt.

HÍREK

* **Templombucsu Ujvároson.** A Szent László templom felszentelésének 165 évfordulóját ünneplik ma az ujvárosi hívek. — Szent misék reggel 7, 9 és 11 órakor lesznek. A kilencórás ünnepélyes szent misét s előtte a szent beszédet dr. Lestyán Endre plebános mondja. Ugyancsak ma van a szt. László templomban az Oltáregylet egész napos szentségimádása Szentségbetétel este 7 órakor, mely előtt Kovács Sándor káplán predikál. Aki ma a szt. László templomot látogatja s ott a szentségekhez járul, bucsuban részesül.

* **Lábán Lajos dr. Pozsonyban.** Lábán Lajos dr. királyi ítélőtáblai elnök szabadságának hátralevő idejére Pozsonyba utazott.

* **Aranymise.** Sárretyi János nyugalmazott áldozópap csendben, ma d. e. 9 órakor fogja bemutatni aranymiséjét a szt. Vince intézet kápolnájában.

* **Áthelyezés.** A vallás és közoktatásügyi miniszter áthelyezte Hajtmann Etelka áll. polg. isk. rendes tanítónőt a berettyóújfalui polg. iskolától a lupényi áll. polg. iskolához.

* **A Népszövetségi Hangya fogyasztási szövetkezet taggyűjtőt kéri a szervező bizottság,** szíveskedjenek a gyűjtőlevelet és a begyűlt pénzt a Népszövetségi Hítelszövetkezetben bármely napon d. e. 9—12 ig és d. u. 3—6 óra közt beszoigáltatni. A tagok pedig felkéretnek a részjegyek után esedékessé vált összegek befizetésére. Aki teheti, fizesse be a jegyzett egész összeget; a szövetkezeti üzlethelyiség megnyitáig az egész alapítókének be kell fizettetnie. Kívánatos, hogy akik csak egy üzletrészt jegyeztek, jegyzésüket — ha tehetik — még egy üzletrésszel emeljék fel. Megjegyzendő, hogy az alakuló gyűlés megtartása, aug. 20-ika után a beiratkozási díj üzletrészenként 2 K helyett 4 korona lesz, később pedig a jövedelmezőséghez képest az üzletrészek értéke a tartaléktörke megfelelő részével is emelkedni fog, kívánatos tehát, hogy a belépni szándékozók lehetőleg az alakuló közgyűlés előtt jelentkezzenek.

* **Uj doktor.** Szalay Elemért, a kecskeméti 30-ik honvédegyalozozred hadnagyát, Szalay János ny. posta- és távirászámtanácsos fiát tegnap avatták az államtudományok doktorává a kolozsvári tudományegyetemen.

* **Lukács Ödön nem levelez pótagokról.** Pótagot kér az egész világ s így érthető, hogy még egy kis lisztet és cukrot kért egy tisztviselő is, aki azonban nem kapott, mert nem volt rá jogcime. Sértődöttségében levelet írt tehát Malatinszky Lajos főispánnak, amelyben elpanaszolta, hogy őt válasza se méltatta a város polgármester-helyettese. A főispán közölte a levelet Lukács Ödönnek, aki nyilatkozatában kifejtette, hogy pótagot az arra jogosultaknak mindig adott és sosem tagadott meg senkitől, akinek arra feltétlen szüksége volt. Ezt bizonyítják a naponta százával érkező levelek s az erre adott utalványok. Azonban ő nem kötelezhető arra mai rendkívüli elfoglaltsága mellett, hogy levelezzen a kérelmezőkkel, mert csak annak nem ad s nem is adhat, akinek nincs hozzá jogcime. A főispán a helyes választ tudomásul vette.

* **A walesi herceg Amerikában.** Bernből jelentik: Diplomáciai forrásból közlik, hogy a walesi herceg Amerikába fog utazni. Az utazásnak nagy jelentőséget tulajdonítanak.

* **Az árvizsgáló bizottsághoz!** Schwartz Adolf Rákóczi uti téridiautkereskedő eladott egy pamutszövet nadrágot 300 koronáért. A vevő ezt sokalta s bejelentette a rendőrségnek, amely az ügyet áttette az árvizsgáló bizottsághoz.

* **A Wolff-ügynökség esti jelentése.** Berlinből jelentik: A Wolff-ügynökség jelenti 3-án este: a nap folyamán nem voltak harcok.

* **Méhészek bajban.** Az idén nem volt akác, gyűjtés sem. A nyári szárazság megviselte a méheket, amelyek a tartalék-méz hiánya miatt nem nagyon rajzottak s így a családok nem szaporodtak. Az idén a tisztántúli részben nincs méz, a méheket cukorral etetik s így a nagy jövedelemnek, amelyre a méhészek számítottak, befellegzett. A méz és a méhcsaládok ára az idén horribilis emelkedést fog mutatni.

* **Dr. Nemes Áron halála.** Lapzártakor őszinte részvéttel vesszük a hirt, hogy dr. Nemes Áron, Nagyvárad város köztiszteltben álló tiszti orvosa ma éjjel fél 1 órakor meghalt. Nyolc tiz nappal ezelőtt betegkedni kezdett. Könnyebbtermészetű hurutos bántalmi voltak s kezelő orvosai sem tartottak komolyabb bajtól. Az utóbbi napokban a betegség tüdőgyulladásba ment át, mely kezelő orvosainak minden fáradozása dacára halálát okozta. Dr. Nemes Áron családját, mely nincsen itthon, táviratilag értesítették a halálesetről.

* **Tóth Imréné temetése.** Nagy részvét mellett ment végbe tegnap délelőtt Tóth Imre ny. táblabíró nejeének Moldovány Szerénának temetése. A Lukács György utcai gyászházánál nagydiszű ravatalon, masszív ércoporsóban, pálmák és virágok között nyugodott az elhunyt nemeslelkű uriaszony, a példás jó feleség és a páratlan jó anya. temetésen megjelentek a kir. tábla, a kir. törvényszék birói. Ott voltak: dr. Schweiger Ede, Govrik Kálmán, Magyar Gyula, Debreczy Imre, Szödényi Nándor, Sztachó Széver, Fischhof Frigyes, Korda Andor, Kepes Miklós, May Sándor, Balogh János, Bige Gyula, Vámosy Mihály, Geleta Géza, Imrik Péter, Lábán János, Böhm Jenő, Fekete József, Harmathy Károly, Gálbory József, Korn Lajos, Németh István, Lausch Károly, Jezer-nitzky Dénes, Buhl Emil, Marschalko, Szentlélek Kálmán, Nagy Márton, Dr. Rednik Gábor, dr. Imrik Gusztáv, Jancsó Lajos, Dr. Bozóky Alajos, Pallay Lajos, Dr. Krüger Aladár, Lehoczky Lajos, Keszt-helyi Zoltán, Platthy Miklós, Schwarcz Géza, dr. Kiss Döme, Buzássy Albert, Sár-tory Endre, dr. Fássy Lajos, dr. Mihelyi Lajos, dr. Kacián Károly, Fráter Kálmán, Lakatos Antal, Vasady Lajos, Stark Gyula, Padala Pál, Böszörményi Géza, Hadházy Kálmán, Bentsik Sándor, Kelepecz Dezső, Kőszeghy József, Baróthy Pál stb. stb. A beszentelést Imrik S. Zoltán c. kanonok segédlettel végezte, ezután a család koszorúval borított díszes ércoporsót feltették a négyes fogatú üvegdiszhalottas kocsira és az impozáns gyászmenet az olasz plebánia templomba vonult, a hol ünnepélyes gyász-misést tartottak az elhunyt felett, a szentmise végzetével az olasz temetőben levő családi sírhelyen helyezték az elhunytat végső nyugalomra.

Koszoruk a következők: Felejthetetlen jó Anyukánknak — Apa és gyermekei. Isten veled — Iván. Szeretett jó Szerénánknak — Zsófi és gyermekei. Drága jó keresztanyának — Endre és Luci. Fájó szívvel — Feri és Ilka. Szeretett rokonunknak — Hadházy Kálmán és családja. Felejthetetlen Szerénánknak — Klári és Etelka. Felejthetetlen Szerénánknak — a Böhm-család. Szeretett nagynénjünknek — Laci és Bandi. Felejthetetlen szeretett Szerénánknak — öz. Török Károlyné és gyermekei. Szeretettünk jelöl — Mayrcsalád.

A nagydiszű temetést Veiszlovits Adolf és fia első nagyváradai temetkezési vállalata nagy figyelemmel és pontossággal végezte.

* **Felhívás.** Felhívom Somhegyi Dezső és nejeének, a Fekete Sas bérlőinek hitelezőit, hogy követeléseiket nálam kiegyenlítés végett 48 óra alatt bejelenteni szíveskedjenek, mert ennek elmulasztása esetén Nagyvárad város még üzletáruházás esetében sem vállal a követelésért felelősséget. Nagyvárad, 1918 augusztus 3. Lukács Ödön, polgármester-helyettes.

Négerrek az olasz fronton.

Budapest, augusztus 3. (Saját tudósítónktól.) Az olasz frontra szállított ántánt csapatok legnagyobb része néger katonákból áll.

Japán csapatok Vladiwsztookban.

Budapest, augusztus 3. (Saját tudósítónktól.) Bernből jelentik: A Reuter ügynökség jelentése szerint a Vladiwsztookban partra szállt japán csapatok száma elérte a huszezret.

Alfonz király a cár családjáért.

Rotterdam, augusztus 3. Madridból táviratozzák: Dato miniszterelnök közli, hogy a spanyol kormány Alfonz király kezdeményezésére megkérdezte a hadviselő államokat, lehetséges volna-e a cár özvegyét és leányait Spanyolországba vinni.

* A DMKE. nem emlékszik. Pont öt évvel ezelőtt a Délmagyarországi Közművelődési Egyesület, röviden: DMKE körlevelet küldött szét egész Magyarországra az összes nyilvános könyvtárakhoz, muzeumokhoz, amelyben bejelentette, hogy egy könyvet ad ki ezekről a kulturális intézményekről. Ismerteti céljukat, alapításukat, berendezésüket, jövevőiket s amit akarnak, ha megrendelik a könyvet netto öt koronáért. A könyv 1914 ben okvetlen megjelenik. Nagyváradról Bodnár János könyvtárőr is beküldte az öt koronát és az ismertetést, bőven és részletesen leírva a sok sajtóhibát, amely a könyvtár jegyzékeiben terpeszkedik s a könyveket, — a melyek vagy nincsenek bent, — vagy otthon vannak, vagy a könyvkötőnél lesznek s várt a könyvre, várt egy fél évig, akkor megsúrgette, a könyv nem jött. — Ezt ernyedetlenül megismételte négy éven keresztül mindig, végre az idén a budapesti DMKE t, amely sok botránya révén eléggé ismert kultúregyesületünk, megfenyegette, hogy ha nem küldi a könyvet, bepereli a pénztárt. Egyszer csak Szegedről kap egy levelet a nagyvárad rendőrség, a melyben az időközben Szegedre költözött DMKE csodálkozva írja, hogy ő nem ismeri Bodnárt, se a nagyvárad nyilvános könyvtárt, egyiket se látta sose, könyvet se akart kiadni 1914 ben, hát mondja meg a rendőrség, hogy mi legyen ez. Bodnár János erre felmutatta a DMKE-nek eredeti nyomtatott körlevelét, amelyre elküldte az öt koronát, mint annyi száz más jóhiszemű intézmény s kérte, hogy világosítsák fel a kis naiv DMKE-t, erősítse meg emlékezőtehetségét s küldje vissza az öt koronát, amiért nem küldött könyvet egy vidéki város könyvtárának — 1914 óta.

* A sertésvágás korlátozása. A miniszterium rendeletét közli a hivatalos lap, mely szerint sertéseket 40 kgr on alul közfogyasztásra levágni tilos. A sertést csak élőhelyen szabad eladni. A soványsertések ára 30 kgr-os sertéseknél élőhely kgr-ként 14 K. 30 kgr on felül súlytöbbletért bezárólag 90 kgr-ig kgr-ként 6 K. A hizott sertések ára kgr-ként 8 K. Egy mázsa zsír ára 1200 K, a friss disznóhus ára mázsánként 1050 K a termelő és a viszonteladó között való forgalomban.

* A honvédszenekar bucsuzik. A 4 ik honvéd gyalogezred zenekarát a harctérre rendelték, ahova a napokban utazik el a kiváló zenekar Scharf Károly karnagy vezetésével. Illetékes helyen kilátásba helyezték, hogy a téli szezonra újra vissza jő a honvédszenekar s visszatérőben Szófiába is ellátogat, ahol hangversenyezni fog. A honvédszenekar ma délelőtt bucsuzik a nagyvárad közönségtől s ma délelőtt 11 órakor bucsu térzenét rendez a Bémer-téren.

* Nem szabad inzultálni az oroszokat. A közönség a most lefolytatott rablási bünperből világosan kiolvashatta, hogy a statáriális eljárás kivétel nélkül mindenkire érvényes, aki katonai szolgálatot teljesít vagy katonai felügyelet alatt van. Hogy csupán a rablás megtorlásáról volt szó s nem valamely nemzetiség elleni bünperrel, bizonyítja ezt a temesvári katonai parancsnoknak az a helyes rendelkezése, amellyel elutasította azt a tervet, hogy a Nagyváradon levő orosz hadifogyókat Cserkasin Iván és társainak kivégzéséhez csoportostul kivézenyeljék. — Senki az oroszokat nem gyanusította az eset kapcsán, csupán a tettesekről mondott a bíróság ítéletet. A közönség azonban, amelyet izgalomban tartanak ellenőrizhetetlen hírek az oroszok vidéki eseteiről, Iván kozák elfogatásáról s hasonlókról, tegnap a Szent-László téren megtámadta az orosz foglyokat. Ez nem helyes és kerülendő. Nem szabad általánosítani a vádat, amelyért oly szörnyű halállal bünhődtek a tettesek, akiknek töredelmes beismerése nélkül — be kell látni — az egész eset mély homályban maradt volna. Az oroszok most vendégeink s míg nem élnek vissza helyzetükkel, egyes elvetemült emberek vagy csoportok büneiért őket felelősségre vonni és inzultálni ellenkezik a keresztény erkölcsökkel s a józan észszel.

* A pénzügyi törvények ismertetése. A Magyarországi Pénzügyintézetek Országos Szövetségének biharmegyei körzete augusztus 6 án, kedden, délután fél 6 órakor a kereskedelmi és iparkamara disztermében értekezletet tart. Az értekezleten dr Nyulási János, a Szövetség igazgatója az új adó és illetékügyi törvényeket, az okirati illetékekről szóló törvényjavaslatot és a részvénytársaságról szóló törvénytervezetet fogja ismertetni.

* Érdeklődők szives tudomására, hogy FOG-műintézetemet újlag a legkitünőbbben szereltem fel. Foghuzás érzéketlenítéssel. Özv. dr. Deákné H. Zsuzsa, Kossuth-utca 2.

* Vasuti kedvezmény a keleti vásárookra utazóknak. Van szerencsénk az érdekeltek tudomására adni, hogy a keleti vásár látogatására utazó kereskedők és iparosok részére a keresk. m. kir. miniszter ur vasuti kedvezményt engedélyezett, úgy hogy alsóbb kocsiosztályu jeggyel felsőbb kocsiosztályban utazhatnak. Az igazolványok kiadhatása végett jelentkezhetnek a kereskedelmi és iparkamaránál a hivatalos órák alatt. Nagyvárad, 1918 augusztus 3. Dr Moskovits József s. k. elnök. Dr Oláh Béla s. k. II. titkár.

* Egy jezsuita tudós jubileuma. Pécsről jelentik: P. Tóth Mike, az országiszerte ismert mizerológus, a kalocsai főgimnázium tanára, aki jelenleg a pécsi Piusz gimnázium ásványtárát rendezi, július 31 én ünnepelte pappászentelésének ötvenedik évfordulóját. Tóth Mike 1838 szeptember 25 én született az ungmegyei Eörsön. 1854 ben belépett a Jézus társaságba. A tanári pályán ötvenkét éve működik. Az ásványtan terén nagyszabású tudományos munkásságot fejtett ki, ezenfelül harminc esztendőig szerkesztette a Jézus Szive Hirnökke s a Szűz Mária Virágos Kertje című közismert hitbuzgalmi folyóiratokat.

* Dr. Konrád Béla hazaérkezett és rendeléseit újra megkezdte.

* Hol lehet gabonát kapni? Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatala tudomására hozza a város lakosságának, hogy közérlelmezési miniszter ur 117.000 számú körrendelete értelmében s 2668—1918. M. E. számú rendelet 3. §-ában meghatározott szállítási praemium a malomba tényleg beszállított termények után téríthető meg. Az ellátatlanok gabona szükséglete a haditermény raktáraiban tárolt, vagy már átvett, de még a termelőnél tárolt terményekből szolgáltatható ki a bizományos által az utóbbi készletek után azonban szállítási praemium fizetésének, vagy felszámításának helye nincs. A kiszolgáltattott terményekért termelő csak a legmagasabb árat s a 2668—1918. M. E. rendelet 1. §-ában meghatározott ártöbbletet igényelheti, bizonyos pedig a beszerzési utalvány alapján vásárlótól azon felül hatósági, bizományos stb. jutalék címén további négy (4) koronát számíthat fel. Rendőrkapitányi hivatal.

* A Tiszántuli Méhészegylet választmányi ülése. A Tiszántuli Méhészegylet aug. hó 8-án, csütörtökön délután 5 órakor Nagyváradon, Tisza Kálmán-tér 9. sz. alatti helyiségében választmányi ülést tart. Tárgysorozat: Folyó ügyek. Előterjesztések. Az einökség.

* A fürdő szezon slágere. Komzsik Alajos a Püspökfürdő országos nevű bérője, kinek a nagyvárad fürdőélet fellendítése körül oly elvülhetetlen érdemei vannak, f. hó 20 án Szent István napján oly nagyszabású népnünnepélyt rendez a Püspökfürdőben, a mely tulajdon az eddigi megszokott kereteken és amely joggal tarthat igényt a közönség legnagyobb érdeklődésére. A nagyszabású ünnepély alkalmából, amely az idei szezon slágere lesz, javában folynak a tár yalások elsőrangú fővárosi művészekkel. A ragyogó programból annyit előre elárulhatunk, hogy abban részt fog venni Bihari Sándor is a várad közönség dédelgetett kedvence.

Félix gyógyfürdő

Nagyvárad mellett

Kelet-Magyarország leglátogatottabb hév viz fürdője. Természetes 49°C hőmérsékletű forrás, kőszvény, csusz stb. ellen

Téli-nyáron nyitva! Villanyvilágítás!

Téli szeziónban (október-május) pensiórendszer. Prospektust díjtalanul küld a Fürdőigazgatóság.

A Félix-fürdő kedvezményes jegyei a Munkásbiztosító Pénztárnál kaphatók

*** Felmentik a kádárokat.** A földmivvelésügyi miniszter leiratot küldött Bihar megye főispánjához, melyben értesíti, hogy az országszerte mutatkozó hordóhiány a kádár iparosoknak és segédeknek minél nagyobb számban felmentését, illetve szabadságolását teszi kívánatossá. A honvédelmi miniszter megígérte, hogy a kádáriparosokat november hó végéig szabadsággal fogják s ezért kívánatos, hogy a szőlőbirtokosok s a hordókészítéssel foglalkozó iparosok a felmentést egyénenként kérelmezzék. A felmentési kérvényeket a földmivvelésügyi minisztérium VIII. fő osztályának kimezve a főispán soron kívül továbbítja.

*** Temetés.** Tegnap délután helyezték végső nyugalomra özv. *Gitye József* német. — A Szent János utcai gyászházánál nagyon sokan jelentek meg a gyászba borult család rokonai, barátai és tisztelői. Az elhunyt díszes ravatalon, ezüst kandeláberek és pálmák között nyugodott. — A beszterlést *Imrik S. Zoltán* c. kanonok segédlettel végezte, amely után feltették a szebbnél szebb koszorúkkal borított díszes ércokorsót a díszes négyes fogatú üveges diszkocsira és az impozáns gyásymenet a plébánia templomba vonult, ahol gyászmise volt s azután az elhunytat az olasz temetőben levő családi sírhelyen helyezték végső nyugalomra.

*** Lefoglalt cipők és bőrök.** *Glück Ferenc* német, akinek a Sas passagében volt az üzlete, a lakásán 100 pár cipőt foglalt le a rendőrség, mert bejelentés nélkül tartotta. Az eljárás megindult. — *Freund Salamon* nál Teleki utca 29. szám alatt 10 severt-bőrt találtak. Azt állítja, hogy *Bocskán József* diószegi cipész hagyta nála, míg elviteti. A tárgyalást kitűzték.

*** Köszönetnyilvánítás.** Mindazoknak, akik kedves jó anyánk elhunytá alkalmával megjelenésökökkel, avagy részvényt nyilatvánisukkal mérhetetlen fájdalomunkban felkerestek, ezuton fogadják hálás köszönetünket. Nagyvárad, 1918 aug. 3. *A Gitye-család.*

*** Felhívás a cipész iparosokhoz.** Felkérem a testület kötelekékbe tartozó összes cipész iparosokat, hogy folyó hó 4-én, azaz ma d. u. 3 órakor az ipartestület helyiségében fontos szakmai értekezleten megjelenni sziveskedjenek. Nagyvárad, 1918. aug. 3. Az Ipartestület elnöksége.

*** Értesítés.** Értesitem a tisztelt szülőket és növendékeimet, hogy a zongora- és ének-tanítást újból megkezdem. Előkészíték az énektanítói tanfolyamra, melyet megfelelő előkészítéssel 6 hónap alatt ellehet végezni. Jelentkezés csak szerdai napon. Tisztelettel *Lamprecht Mici*, az Országos M. Kir. Zene-akadémián államilag képesített okleveles ének-és okleveles zongora-tanítónő. Arany János-utca 4. Ugyanott új pianinó eladó.

Haltenberger Vilmos
kelfestő és vegytisztító gyáranak
második számú felvételi üzlete,
Szent László-tér, Dell'ortó cég mellett.
Vállal minden szakmájába tartozó munkát, elsőrendű kivitelben, mérsékelt áron.

Legújabb fűzőket legolcsóbban
Kesztenbaum Juliskánál
lehet beszerezni.
Rákóczi-ut, (Korona
gyógyszertár mellett)
Telefonszám: 827.

Leibchenek félárban!

VILLAMOS VASALÓK és FŐZŐK
megérkeztek, remekszép üvegcillárok
mindennemű villamos vezetékek és
égők legolcsóbb napiárban szerelteknek
STERN VILLAMOS VÁLLALATA
Szt.-János-u. 20. Telefon 556.

Szerkesztői üzenetek.

Városházi. Mi is megütödtünk azon, hogyan lehetett a városházán egy magánlevelet kiadni egy pályázó kicsufolása végett? Az az ember bizalommal írta azt a levelet s nem igen számított rá, hogy köznevelés tárgyává fogják tenni. Ugy sejtjük különben, hogy aki azt a levelet illetéklelenül közétette, azon a házon akart elsősorban egyet ütni, amelyből a levél utrakelt, lévén az a ház keresztény intézet. Ma így vagyunk Nagyváradon és így vagyunk a városházán is némely hivataloszóban.

Főszerkesztő: **Dr. KRÖGER ALADÁR.**
Felelős szerkesztő: **Dr. PAPP KÁROLY**
Kiadótulajdonos: **Szent László-nyomda r.-t.**

VICADÓ MA
mozgó- A grófnő és a cigányprimás.
színház Az előadások vasárnap d. u. 3 óra-
kor, hétköznap 1/27 órakor kezdődnek.

Árverési hirdetmény.

Közhirül teszem, hogy körülbelül 46 negyvenhat hektoliter tavalyi termésű viztag és hibamentes bor seprősen azon föltétel mellett lesz Szentjóbon Nagy Károly termelőnek a Nagyhegyen levő 21. számú pincéjében 1918. augusztus hó 8-án délután 3 órakor Popovics Sándor és Gyagyovszki János kárára és veszélyére tartandó nyilvános árverésen a legelőbbet ígérőnek eladva, hogy a vételárat és a vételi illetéket azonnal kell kifizetni. A bort azonnal el kell szállítani, hordóról a vevő gondoskodik. A termelő hordóját azonnal ki kell jíríteni.

Székelyhid, 1918. augusztus 3-án.

Dr. Stetner János
kír. közjegyző.

Túzifa
apritott kapható Csengery-
utca 7. szám alatt. Nagyobb
mennyiség házhoz szállítva.

Megrendelhető:
Dobi István
fakereskedőnél —
TELEFON: 801.

APOLLÓ MA
mozgó- Egy éjszaka története.
színház Az előadások vasárnap d. u. 3 óra-
kor, hétköznap 1/27 órakor kezdődnek

Fésűk
tartós, finom anyagból.

Bontó-, sűrű-, still-fésűk,
hajtók, hajcsattok, oldal- és
kontyfésűk, kefék, bőrárúk,
pipere és toilete szükségle-
tek legjobb beszerzési helye

Fésű- és diszműáruház
Saspassage 42.
Nebelthau A. utóda Szabó J.
Javítások eszközöketnek.

HETI ÁRJEJYZÉK:

Porcellán mozsár ütővel	12.-
Majolika gyümölcsállvány 6 tányórral	15.-
Majolika tálca fogóval	8.-
Majolika cukortartó díszes	8.-
Majolika gyümölcskészlet	8.-
Vizes készlet csiszolt üvegből	12.-
Boros	12.-
Likör	12.-
Befőttes készlet kristály fehér	12.-
Gyümölcs készlet kristály üvegből	12.-
Majolika fali sőtartó színes	8.-
Majolika vizeskancsó színes	10.-
Kenyékosár színes üveggel	10.-
Chinaezüst cukortartó	10.-
Chinaezüst gyümölcsállvány	10.-
Majolika virágváza színes	5.-
Majolika virágfazék	5.-
Majolika díszügura	5.-
Porcellán főzőlábas	5.-
Porcellán főzőfazék	5.-
Teáskészlet színes aranyozással	50.-
Kávészakészlet színes aranyozással	50.-
Feketéskészlet színes aranyozással	50.-
Ebédőkészlet felszerelve sz. aranyozással	150.-
Hidegfelvágottas készlet sz. aranyozással	40.-
Mosdókészlet színes finom díszítéssel	50.-
Falittükör színes aranyozott kerettel	80.-
Asztali-lámpa teljesen felszerelve	25.-
Függő-lámpa teljesen felszerelve	80.-
Teáspohár chinaezüst foglalathoz	8.-
Teáscsésze színes finom aranyozással	4.-
Kávészakészlet	4.-
Köpőcsésze	5.-
Főzőlábas barna tűzálló füllel	5.-

Nippek, Figurák, Szent Antal szobrok, Mária szobrok, Szentelt víztartók, Konyhaberendezési cikkek, Képek, Ablaküvegek.
Eladás nagyban és kicsinyben!!

KOMLUS TESTVEREK
üveg, porcellán, lámpa, táblaüveg
és diszműáru nagykereskedés.
Nagyvárad, Zöldfa-u. 13. sz.
Telefonszám 372.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Minden szó ára 20 fillér, vastagabb betűvel 40 fillér. Legkisebb apróhirdetés ára 2 korona. Apróhirdetések díja előre fizetendő.

Debrecenben
előkelő család földbirto-
kosnak két gyermekét
az iskolai évre teljes el-
látásra elfogad. Cim a
kiadóban.

Fényképészeti
lemezek, papírok, vegy-
szerek, előhívók stb.
kapható Farkas István
„Apolló” drogeriájában,
Rákóczi-ut 7—B.

Selyem a divat!
Gyönyörű kosztüm és
ruhaselymek, finom
gyapjuszövetek, blousok,
tavaszi felöltők, kalapok,
ernyők, ridikülök és
piperecikkek legolcsób-
ban Czillér Imre nagy-
áruházában, a

Ruhafesték
valódi két oroszán H
védjegyű minden színben
kapható. Ára 70 fillér.
Viszonteladók árendel-
ményben részesülnek.
Farkas István „Apolló”
drogeriája, Rákóczi-ut
7—B. sz.

Kiadó
üzlethelyiség. A Zöldfa
épületben a volt kávé-
házi helyiség (körülbelül
300 négyzetméter terü-
let kiadó. Értekezhetni a
„Fekete Sas és Zöldfa
r.t.” irodájában, Sas-
passage 22. sz. lépcső,
I. emelet. Telefon 14-00.

Ne dobja ki pénzét
új ruháért, mert a ki-
tűnően bevált ruhafesték-
kel régi ruhadarabjait
olcsó pénzért házilag
átfestheti. Egy levél ára
50 fillér. Németh Pál
Aranykereszt gyógyszer-
tárában, a városháza
mellett.

Tavaszi
szeplők, májfoltok, bő-
rörösség, kiütés, mi-
tresszerek ellen biztos az
IPO-krem. Ára 5 kor.
és szappan Vióra át-
mosó ára 6 korona. Kap-
ható Farkas István Apolló
drogeriájában, Rákóczi-
ut 7—B.

Pemete
és hársfamézcukorka el-
hárítja a köhögést és
rekedtséget, hurutot, ki-
váló hangtisztító, oldó
hatású. Egy csomag ára
1 korona. Kapható Né-
meth Pál Aranykereszt
gyógyszertárában, a vá-
rosháza mellett.

Tyukszemirtó
három nap alatt elmu-
laszt tyukszemet, bőr-
keményedést és szemöl-
csöket. Ára 2 kor. Kap-
ható Farkas István
„Apolló” drogeriájában
Nagyvárad, Rákóczi-ut
7—B. sz.

Bérbeadó
Kossuth Lajos-utca 2.
sz. házban (Szent László
téren) korcsma, vendéglő
és bodegának kiválóan
alkalmas üzlethelyiség
hosszabb időre. Bővebb
felvilágosítás a Polgári
Takarékpénztár r.t. nagy-
váradí cégnél nyerhető.

Poloskairtó
Noksin biztos, kipróbált,
megbízható poloskák ir-
tására. Ára 2-40 K, nagy
üveg 5 kor. Kapható
Farkas István „Apolló”
drogeriájában, Rákóczi-
ut 7—B.

Ór
lakással és jó fizetéssel
lelvéttetik a Fekete sas
részvénytársaságnál. Je-
lentkezni csak délután
3—5 óra között a rész-
vénytársaság irodájában,
Saspassage 22. számú
lépcső, I. emelet.

**Jó bizonyítványok-
kal** rendelkező megbiz-
nató egyén hivatalszolgá-
lminőségben állandó al-
kalmazást nyer az Egye-
sült Bank és Takaré-
pénztárnál, Bémer-tér 4.

Butorozott
szobák kiadók Zöldfa-
épület emeletén. Érte-
kezhetni a szobakezelő-
nőnél.

Mocsáry Sándor

TELEFON: 1404.

Zöldfa-épület, utcai helyiség.

Villany- és vízvezetékszerelő,
bádogos, lakatos, műszerész és
bronzműves.

Írógép, gramofon, kerékpár és
National Cassa javító. Eleckrotechni-
kai cikkek, 1/2 Wattos Wolfram-
szálas Tungstram-égők, villanyvasa-
lók állandóan raktáron.

Bubla és Társa

Cégtulajdonos: Bubla József
Sztaroveszky-utca 1.

Minden kapható fűszer és csemege
kereskedésben. Szalámi, sajt, sza-
lonna, kitűnő málnaszörp, Törlei-
pezsgő, valódi kitűnő ó-borok.

Saját termésű borok!

Szappanok. Naponta friss izletes
házi kenyér. Felvágott fa házhoz
szállítva. Élelmicikkek. Naponta
friss vaj, remek lipthói turó.

TELEFONSZÁM: 11-49.

VAS és rézágak,

afrik és lószőrmatracok,
amerikai és sodrony-
ágybetétek: özsze-
hajtos ágyak eredeti
gyári áron kaphatók

Tátray Sándor

r.-t.-nál Körös-utca 11.

Telefon-szám: 558.

TŰZIFA

a városnál kivál-
tott tűzifa házhoz
való szállítására

megrendelés átvétetik
Rákóczi-ut 22. sz. a.,
APOLLÓ-TÓZSDE.

Felső kereskedelmi és polgári iskolai
magánvizsgákra előkészít
felelősséggel a Donát-féle
ker. magántanfolyam.

Minden hónapban kez-
dődik új ker. tanfolyam
hölgyek részére
gyors- és gépirásra, ker. számtanra,
könyvvitelre.
Beöthy Ödön-u. 30. Telefon 1000.

LEGF. BUZAC SIRIZ,

folyékony „ARGOS” csiriz, faszeg,
mindenféle CIPÉSZKELLEK, BŐR-
TALPVÉDŐK stb. Legf. CSONTENYV
kapható Stern Miklós bőrhulladék
üzletében Nagyvárad, Zölöfa-u. 9. sz.
Vidékiek kérjenek árajánlatot

A Sajtó hölgybizottság

könyv és lapterjesztő vállalata:
a Kossuth Lajos-utcai trafikban
ajánlja könyveit és lapjait

Ne vásároljunk könyveket, mi-
előtt szét nem néztünk a Sajtó
hölgybizottság

BIZOMÁNYI ÜZLETÉBEN
Támogassuk ezen új vállalatot!!!

Betűszedő tanulóknak fiú és
berakó tanulóknak leány
fizetéssel felvétetik
a **Szent László-nyomda**
részv.-társaságnál.

NAGYVÁRAD VÁROS
VILLAMOS MŰVE
IRODA, RAKTÁR ÉS TELEP: NAGYVÁRADON, VÁR-TÉR 1. SZÁM.

Értesítjük a város t. közönségét, hogy villamos főzőedények, Wolfram
és egyéb izzólámpák a legolcsóbb árban kaphatók. Telefon rendelésre
izzólámpák díjmentesen házhoz szállítatnak. Elvállalunk villamos vilá-
gítási és erőátviteli berendezéseket. Egész éjjel ügyeletes szolgálat.
Csillárok, 1/2 wattos izzólámpapótlók 2000 gyertyafényig. Villamos motorok
nagy választékban kaphatók. Költségvetéseket díjmentesen készítünk.
A telep telefonja 514. Főszerező telefonja 55.